

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dijous 6 de Febrer de 1913

Núm. 30

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORBE
LUXOSAS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

*****
AGUSTÍ CASANOVAS

Celxes a tots los trens → Piazza de Prim - REUS ← Telefon núm. 20

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUIMENT
PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.—Gran menjador pera 500 comensals.—Esplén dida illuminació.—Servey esmerat.—Cwyna selecta.—Perruqueria y banyos.

ELECCIONS PERA DIPUTATS PROVINCIALS PRELIMINARS

Passades ja les bullicioses diades del Carnaval que trenquen la normalitat de la vida quotidiana, es hora ja de que tots i cada un dels organismes i individus del nostre partit rendim el tribut dels nostres entusiasmes a la propera lluita per a la elecció dels diputats provincials que han de renovar la Diputació tarragonina.

Avui, aquesta nit, quedarà proclamada la candidatura que nosaltres patrocinarem amb tot el calor que posem en la nostra actuació política, i exposada a la consideració del nostre partit i per extensió a la de l'opinió pública, la situació en què ns trobem col·locats, la finalitat que perseguí i la positiva trascendència que tanca el resultat que ofereixi la lluita de que venim parlant.

Es innegable que la política, en aquestes comarques tarragonines, se troba en un període de marçada franzicació, en una època positivament crítica, mercés a la empenta del nacionalisme republicà i al puder polític dels elements que han que han desintegrat el bloc posibilista-lerrouxista que ha vingut predominant amb tota la forsa i amb tot l'odiós despòtic d'un cacicat.

La coalició lerrouxista, posibilista havia provocat la fallida de tots els ideals amb la seva norma de conducta d'apelar a tots els baixos procediments de la vella escola per a sostener-se en el govern del nostre Municipi i per a mantenir la seva influència en les diverses esferes burocràtiques de l'Estat. Semblava que amb la seva tàctica havien destruït per sempre, més tot esperit de civisme i havien matat en el cor de la nostra gent l'amor a tot ideal renovador. Les momies del possibilisme, enyellides en les poltrones de Casa de la Vila, amb els seus cossos feien una muralia per a evitar la ingèrència en els afers públics de tot element non i per a conseguir el seu predomini personal, per a satisfer abastament la seva risible vanitat, esgrimirien totes les armes per a matar tota noble aspiració encaminada a donar compliment a la llei fatal de la evolució que tot ho cambia, que tot ho renova d'acord amb les corrents de les modernes democràcies.

Sotorsament la joventut es més forta que els vells caducs i totes les armes de les rancies momies del possibilisme se han oscat a l'arribar al nostre piti i es-peronats per la escomesa, llençarem amb més braç el sant crit d'independència, el crit de guerra contra els oligàrquies, i ferem triomfar lo nostre dret a es-

campar i fomentar els nostres ideals de República i Nacionalisme i el nostre llegítim anhel de treballar per a el millorament de la nostra ciutat i per a la lliberació espiritual del nostre poble.

Al començar, erem una colla de nois; avui som una legió respectada i triomfant, i el nostre exemple de ardidesa ha sigut imitat per altres nuclis i per altres homes que han lluitat sempre pel triomf dels ideals republicans, i poc a poc, aquesta actitud de revolta enfront dels oligàrques, s'ha anat conquerint les simpaties de la democràcia tarragonina, fins al extrem de que avui es una aspiració generalment sentida la d'enderrocar el vell cacicat possibilista com a tasca preliminar per a solidar en el predomini polític de la nostra comarca els ideals lliberadors de Patria i Repùblica, que son els dels ciutadans que segueixen el curs de les modernes corrents determinadores del progrés i benestar dels pobles.

Per avui, ens limitem a oferir aquests

lleugers apunts, que complets en edicions successives, formaran els antecedents que tothom deu tindre en compte per a capir la significació de la nostra lluita electoral.

Perill de guerra

Un periòdic que sembla almenys per la capslera —tan autoritat com «La Correspondencia Militar»— publica ab aquell espaventable títol, un article del que n'extremem els següents paràgrafs:

«Pensabíem sempre que el Tratado no era la paz, que el Tratado era, al contrari, com no podíem menos de serlo en origen —crio— d'acord. Aquesta mateixa decíem que lo de colonizar cultura y comercio sólo era factible después de las expediciones, que no serían evitadas, sino que se apresurarián, si se intentase anticipar la expansión comercial a la actuación militar.

Creyéndolo así, hem dedicado al estudi del Sahara español y de sus recursos seis artículos, obtenidos de una personalidad muy conocedora de aquel país; hemos expuesto como haría falta estudiar una expedición y he aquí que

«Le Temps», de ayer dedica un artículo a recordar la necesidad de una cooperación militar franco-española, no solo en nuestra zona, sino con facultad, para nosotros, de penetrar en la suya, como ellos tienen ya la de entrar en la nuestra. Esto es inexcusable y lógico— así lo hicimos constar en repetidos artículos de fondo y en constantes advertencias—y, naturalmente, si nos poseicionamos de parte de Marruecos, nuestra situación militar debe ser otra cosa que nominal. Parece que nuestra zona comprende comarcas de gran fertilidad y de recursos abundantes, y que en ellas encuentran albergues y recursos los subditos de El-Hibba. Eso que ocurre en Rio de Oro y en el Sahara español, ocurrirá el día en que se intente la ocupación de Tazza y el en que ocupen el Uarga, los franceses, o queramos ocupar lo nosotros.

Ante esto que tenemos previsto y anunciamos, urge tener preparadas tropas para una expedición de tal índole.

«No se nos tache de antipatriotas por publicar y divulgar estas noticias. Es innegable que los acontecimientos exigirán en breve una expedición militar. Ifni, Alhucemas, Rio de Oro, el Uarga y la línea de Tazza reclamarán seguramente alguna. Es más patriótico avisar del peligro al país y preparar a conciencia la opinión y las expediciones, o improvisar éstas en un ambiente de estupefacción nacional o de irritación irrazonada. «Le Temps» ha empezado a hablar, y la cooperación militar franco-española se impone y se impondrá siempre para bien de ambas naciones, si queremos otra cosa que ser meros poseedores nominales de territorio: que son indispensables al ulterior desarrollo de la Patria.»

4

cions. El procediment seguit demostra un gran seny, una fe tranquila i una ferma perseverança. Elements de les Seccions Històrica i de Ciències s'agregaren als individus de la Secció Filològica per constituir la Ponència ortogràfica, i aquesta, partint del programa de qüestions proposat per un dels seus membres de fa molt temps acreditat en aquesta mena d'estudis, comença una llarga i acurada deliberació, acabada amb la publicació d'un primer projecte, deixat per algun temps a nou estudi dels Ponents. Tres redaccions successives foren el resultat dels nous treballs abans que la Ponència presentés les Normes a la deliberació de l'Institut en ple. Un Reglament aprovat a propòsit estableix la forma de les votacions de l'Institut i el temps que haurà de passar de l'una a l'altra.

Les Normes ortogràfiques aquí donades no són totes les que foren possades a deliberació i estudi: son les que després de llargues deliberacions han arribat a obtenir lo sufragi favorable dels quatre quints de membres votants de l'Institut. El respecte del seny pregó de la nostra llengua i de la seva tradició literaria ha inspirat als membres de l'Institut d'Estudis Catalans els subtils sedacions per on creien que podia passar-ne pura la flor, així com la conveniència patriòtica d'affirmar una norma nacional els ha imposat de vegades el sacrifici del propi i personal criteri.

II. En la recerca de motius fonamentals que permeten fixar cada una de les normes ortogràfiques, se troba el català atret per criteris científics i ben sovint contradictoris. Els segles XIII, XIV,

Per l'unitat de l'idioma

:: Les Normes Ortogràfiques ::
de l'Institut d'Estudis Catalans

GRAN HOTEL PARIS-CONTINENTAL

Plassa de Prim 3, REUS. -- Teléfon 76

Propietari: A. PEDROLA

Magnífichs departaments pera familia. :: Servei especial de primer ordre per grans bodes y banquets. :: Luxosos salons independents. :: Cuina, la més selecta GARAGE PER AUTOMOVILS.

lo que pod augurar-se li el millor dels èxits.

BORRÀS-DENTISTA Mercadal, 13.-REUS

Ha sigut nomenat secretari del Catllar, don J. Mata, que ho era de Pira.

En la Sala Rens s'hi celebrarà aquella tarda, a les 7, l'acostumada «Matinée de moda» en la que s'entreguen valls amb opció a un sorteig mensual de joguines.

El programa de pelícoles serà molt interessant lo mateix que en les sessions de la nit.

— Doctor A. Tort Nicolau —

Especialista en parts y enfermetats de la dona.—Ex quefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal.—Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segon.—Teléfon 78.

De l'Ajuntament

JUNTA DE VOCALS ASSOCIATS

Ahir a dos quarts de vuit celebrà sessió extraordinària de segona convocatoria baix la presidència del arcalde y amb assistència dels regidors senyors Ambrós, Elias, Sendrós y'l vocal Anton Ferrer.

Se dona lectura del acta anterior que es aprovada.

Seguidament se llegeix el dictámen de la secció de Hisenda, donant compte de la forma com s'ha de portar a cap el repartiment general.

Queda en principi aprovat la forma de repartiment proposada en el dictámen i el qual quedarà exposat al públic.

Tot seguit s'aixecà la sessió.

SECCIO OFICIAL

Sindicat de Regs del Pantano de Riudecanyes

Devenint procedir a la liquidació definitiva dels títuls emesos per aquest Sindicat, lo Censell Directiu del mateix, en sessió del dia 23 de l'actual, acordà concedir una pròrroga que finirà lo dia 20 de Febrer proxim, durant la qual, los senyors subscriptors que no hagin verificat lo pago de tots los dividends passius, podrán efectuarlo en les oficines del Gas Reusense, advertint-se que terminada dita pròrroga se declararan caducats, indefectiblement, los títuls quins poseïdors hagin deixat de pagar algun dels dividends passius.

Lo que s'anuncia pera coneixement dels interessats.

Reus 31 de Janer de 1913.—Lo President, Josep M. Tarrats.—P. A. del C. D., Anton Estivill, Secretari.

**

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 5 FEBRER 1913

NAIXEMENTS

Magí Rovira Anguera.—Teresa Figueras Pahí.

DEFUNCIONS

Ramón Martí Ferratges, 45, anys, Barreras 20.—Pilar Cabré Llurba, 1 mes, plassa de la Sang 33.—Joaquim Mareschich Estapé, 84 anys, Aguila 16.—Ramón Penas Nolla, 60 anys, Nou de Sant Francisco 48.

MATRIMONIS

Sebastià Carbonell Artó amb Teresa Gassull Jovell.—Josep Borrell Anguera amb Antonia Rius Vallverdú.

**

EDICTE DE 1.ª COBRANÇA
Don Josep Capdevila Gómez, agent recaudador de contribucions d'aquest partit.

Faig saber: Que publicat en el «Boletín Oficial» d'aquesta província l'anunci fixant los dies en que s'ha de verificar la cobrança ordinaria del primer període voluntari de Contribucions corresponent al primer trimestre del any actual, la d'aquest terme tindrà lloc en el carrer de Santa Agnès, 24, els dies 7, 8, 10, 11, 12 i 13 de Febrer desde les 8 a les 12 i de les 4 a les 6.

Lo que faig públic per a coneixement dels interessats, en cumpliment a lo previngut en l'article 35 de l'Instrucció de 26 de Abril de 1900.

Reus 5 de Febrer de 1913.—L'agent recaudador, Josep Capdevila.

Publiquis i fixis aquest edicto en les Cases Consistorials i demés llocs de costum d'aquesta localitat.

Reus 5 de Febrer de 1913.—L'arcalde.

Informació comercial diaria pera FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir.

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19[—] ptes. los 55 kilos.
mitjà a 17[—] 50
horta a 15[—] 50
Comarca a 13[—] 50
Ordin.—Aragó a 12[—] quartera.
Urgell a 12[—] 50
Comarca a 10[—] 50
Morell.—Aragó a 12[—] 50
Comarca a 12[—] 50
Extranger a 20[—] los 100 kilos.
Faves.—Comarca a 15[—] quartera.
Favones.—Comarca a 14[—] 50
Andalusia a 30[—] 50
Valencia a 12[—] 50 los 100 kilos.
Burdanyes.—Comarca a 16[—] 50
Fesols.—Comarca a 12[—] 50
Urgel, a 12[—] 50
Garrofes a 26 rals quintà.

Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despulls

Farina de 1.ª a 43[—] ptes sach de 100 kilos
redona a 41[—] id. id.
2.ª R. a 33[—] id. id.
2.ª B. a 30[—] id. id.

Farineta a 19[—] ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 16[—] 50 id. lo sach de 70 id.

Trits a 29 rals lo sach.

Segó a 22 id.

Situació del mercat. Sostingut.

Espirits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 pts.
Id. de 94 a 95 a 120
Rectificat de 96 a 97 a 130
Desnaturalitat de 88 a 90 a 120

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenintse's preus per no fabricar-se de vi.

Vins

Negr superior de 6 1/2 a 7 1/2 rals grau.
Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.
Blanc superior de 6 1/2 a 7 1/2 id.
Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.
Rosat de 6 1/2 a 7 id.
Mistoles.—Negra de 50 a 55 ptes. carga
Blanca, de 48 a 52 id.
Granatxa, de 50 a 55 id.
Moscatell, de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluixetat en les cotizacions, operantse poc.

Ametles

Mollar en crosta a 61[—] ptes. sac 50 Kgs.
Esperanza 1.ª en gra a 117[—] 50 qq. 41.600
2.ª a 112[—] 50
Comí del pais a 110[—] 50
d'Aragó a 110[—] 50
Llargueta a 117[—] 50
Planeta a 125[—] 50

Situació del mercat. Sostingut y molt sollicitat.

Avellanes

Garbellada a 47[—] ptes. sac 58 1/4 kilos.
Proprietat negreta a 47[—] 50
embarc a 44[—] 50
En gra 1.ª a 74[—] 50 quintà 41.600
Id. 2.ª a 73[—] 50

Situació del mercat. Fluix per manca de demandes.

Pesca salada

Bacallà. Arribats los vapors «Cette» y «Dana» trobant lo mercat ab existència:

Islandia Faxe a 47 ptes. los 40 k.

Id. primera a 46
Id. mitjà a 43
Id. Libro sup. a 47
Peix-palo superior a 46
Tripa de bacallà a 24 duros
Nota.—S'espera'l vapor «Setubal» ab carregament important.

Congre: Los primers arribos de la marca J. M. calitat extra a 29 duros los 40 kg. Classe corrent a 27.

Tunyines: Venda nula, puig es fora d'época. Segueixen algunes existències en magatzems, prenen preus elevats.

Sardines: Viveros de 36 a 38 ptes. miller.
Carinos de 36 a 38
Parroches de 6 a 9

Los peixos d'Andalusia en los darrers arribos van millorant en calitat.

Olis

Fi d'Aragó de 23[—] a 24[—] pts. canti 15 kg.
Fi d'Urgell a 22[—] a 23[—] rals corta 3[—] 75[—]
Fi del Camp a 22[—] a 23[—] 50[—]
Segona bo a 18[—] a 19[—]
Classes fuixes a 17[—] a 17[—]
De remolà vert a 90[—] a 95 pts. carga 115 kg.
De remolà groc a 92[—] a 88[—]

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 pts. los 15 kg. los dolents o signi d'olives de terra y de 22 a 25 pts. los superiors.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Colegiat

Arraval Santa Agnès, 55.—Teléfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotisacions diaries, demà y tarda.—Operacions a plas ab cambis en ferm

Interior . . . . . 83[—] 97
Norts . . . . . 102[—] 10
Alacants . . . . . 93[—] 70
Orenses . . . . . —
Audalusos . . . . . 66[—] 50
Banc Colonial . . . . . —
Rio Plata . . . . . —

BORSA PARIS

Norts . . . . . 47[—]
Alacants . . . . . 43[—]

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Francs. 0[—] 00. Lliures. —
Madrid: 0[—] 00.

FUTURS DE COTÓ

Ordres per les Borses de Liverpool y New-York
Cotisacions diaries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrials, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donat per la Junta Sindicat del Col·legi de Correitors de Comers de la piazza de Reus

EXTRANGERS

Londres 90 dpt . . . . . 26[—] 67 din.
Idem 8 dpt . . . . . —

Idem vista . . . . . ops. 27[—] 02
Paris vista . . . . . 7[—] 15
Marsella vista . . . . . —
Hamburg vista . . . . . —

VALORS LOCALS din. yap. op.

435 Gas Reusense —

525 Industrial Härinnera —

700 Banco de Reus de Descuentos y Préstamos —

25 C Reusense de Tramvias —

200 C Reusense de Tramvias paivilegiades 5%.

400 Electra Reusense —

170 Empresa Hidrotírica —

190 Electro-Química Teruel —

540 Obligacions Manicomio Reusense. —

2875 Manicomio Reusense —

605 Institut P. Mata (2.ª E.) —

695 Institut P. Mata (3.ª E.) —

500 Obligacions Electra Reusense. —

Disponible . . . . . 6[—] 81

Janer-Febrer . . . . . 6[—] 62

Febrer-Mars . . . . . 6[—] 61

Mars-Abril . . . . . 6[—] 60

ENOFOSEFORINA

Reconstituyen lo més eficás y rápit pera les convalescencies y agotament.
Retorna l'apetit, lo benestar y l'alegria.
Es tònic cerebral perque remineralisa la **MATERIA GRIS** donantli vitalitat y energia.

Se ven a tot arreu y a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; y

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA Y C. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián). — Servei rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant sòlsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteve Pravia ab trànsport al vapor "Luarca núm. 3," y pera Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servei fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Febrer	6 Vapor Cabo Santa Pola	Febrer	7 Vapor Cabo Roca
" 13 "	" Higuer	" 14 "	" San Martín
" 20 "	" Roca	" 21 "	" San Vicente
" 27 "	" San Martín	" 28 "	" Oropesa
Mars 6	" San Vicente	Mars 7	" Torriñana

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PEREZ. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

Les manufactures alemanyas

al preu de cost + 10 %

Especialitat en

Rellotges de tota classe

joyeria y plateria

màquines pera retratar (desde 25 pessetes)

cinematògrafs (desde 50 pessetes)

màquines pera cosir (desde 75 pessetes)

» » escriure (desde 100 pessetes)

bicicletes (desde 75 pessetes)

motocicletes (desde 200 pessetes)

automòvils (desde 3000 pessetes)

armes de tota classe

binocles y lentes d'última moda

mobles de tota classe

confeció pera senyora y home

posantse en compte lo preu original que costa. Le benefici de la casa consisteix unicamente en 10 %, que s'aumenten lo preu de cost mencionat.

per exemple: no A. F. 20 rellotge d'or pera senyora

preu de cost pessetes 22,50

més 10 % » 2,50

preu de venda Ptes. 25,-

Molt bones referencies de tota classe de públic espanyol com de seynors capellans, metges, militars, comersos de tota mena, etc., etc.

En tots los rams esmentats hi ha constantment objectes usats que per qualsevol metiu se venen a preus excepcionals. Una llista mensual de tals occasions s'envia a qui la desitgi.

Demàrinse ofertes (incloint lo segell pera la contestació) a la casa

Arnold Feuer

Berlin-Charlottenburg

Gervinusstrasse, 24

Los respectius catàlegs ab dibuixos y preus se remeten contra envío de 1 pesseta en segells de correu que lo fer una demanda se dedueix de l'import. Indiquis l'article que's desitgi.

Nota: Cartes pera Alemanya costen 25 céntims. No's poden admetre les cartes insuficientment franquejades.

S'ADMETEN REPRESENTANTS SERIOS

DEL 11 JANER A 17 FEBRER

VISITEU LA LIQUIDACIÓ PERMANENT

**VENDA DE TROSSOS Y RETALLS
PLASSA DE LA CONSTRUCCIÓ, NUM. 1**